

Suaugusių elgesys, emociškai žalojantis

vaikus yra:

- **Atstūmimas** – suaugęs nepripažįsta vaiko vertingumo ir jo poreikių teisėtumo. Parodo, kad vaikas yra nemylimas ir nepageidaujamas.
- **Izoliavimas** – suaugęs atiboja vaiką nuo įvairių socialinių patyrimų, nuo santykių sukūrimo, verčia vaiką tikėti, kad jis yra vienas ir vienišas pasaulyje.
- **Terorizavimas** – žodinė agresija, priekaištų srautai, baimės atmosferos sukūrimas. Suaugęs pravardžiuoja, žemina, gąsdina vaiką, tyčiojasi, verčia jaustis kaltu, verčia vaiką tikėti, kad pasaulis yra grėsmingas.
- **Ignoravimas** – suaugęs nestimuliuoja vaiko emocinio vystymosi ir neatreguoja į vaiko signalus.
- **Socialinis tvirkinimas** – suaugęs “antisocializuoja” vaiką - įtraukia jį į neteisėtą veiklą – vagystes, elgetavimą, destruktinį nusikalstamą elgesį.

Smurtas dažniausiai pasireiškia artimiausioje žmogaus aplinkoje.

Smurtas. Ar aš neskriaudžiu savo vaiko?

Ukmergės rajono
Pedagoginė psichologinė tarnyba

Smurto rūšys:

- ❖ Fizinis,
- ❖ Psichologinis (emocinis),
- ❖ Seksualinis,
- ❖ Nepriežiūra, apleistumas.

Nuolat užsiėmę savais reikalais ir todėl nepakankamai laiko atžaloms skiriantys tėvai nė nesusimąsto, kad toks jų elgesys irgi yra savotiškas netiesioginis smurtas, vadinamas **APLEISTUMU.**

Apleistumas yra tada, kai vaikai gauna per mažai dėmesio, suaugę žmonės jiems sukuria per mažai sąlygų sveikai augti.

Vaiką žalojantis elgesys

Vaiką žalojantis elgesys apima visas smurto prieš vaikus iki 18 metų rūšis – *fizinį smurtą, seksualinį smurtą ir išnaudojimą, psichologinę prievartą, nepriežiūrą ir apleistumą, komercinį ir kitokį išnaudojimą.* Toks suaugusio, su kuriuo vaikas susijęs atsakomybės, pasitikėjimo ir galios santykiais, elgesys padaro žalą ar sukelia grėsmę vaiko sveikatai, išgyvenimui, raidai ar orumui.

Nepriežiūra, apleistumas – tai ilgalaikis fizinių ir psichinių vaiko poreikių netenkinimas, ko pasekoje kyla grėsmė vaiko pilnaverčiam vystymuisi ir funkcionavimui.

Apleistumas gali būti fizinis, socialinis ir emocinis:

- **Fizinis apleistumas** - biologinių vaiko poreikių netenkinimas - nesirūpinimas vaiko maitinimu (vaikas pastoviai yra alkanas), rengimu (vaikai neturi batų, ar šiltų rūbų žiemą), fiziniu saugumu, sveikata (vaikas negauna tinkamos medicininės priežiūros, vejamas iš namų, paliekamas darželyje ir pan.).
- **Emocinis apleistumas** - psichologinių vaiko poreikių netenkinimas, skatinimas ar leidimas vartoti alkoholį ar rūkalus.
- **Socialinis apleistumas** – nesirūpinimas vaiko socializacija, išsilavinimu, neleidimas į mokyklą, netenkinimas vaiko specialiuju poreikių, gabumų ignoravimas.

Pasekmės vaikams:

- Stebėdamas vieno iš tėvų prievarta, kito atžvilgiu, vaikas išmoksta agresyvaus elgesio, ne lygiateisiškumo šeimoje.
- Gyvenimas šeimoje, kurioje yra patiriamas smurtas yra chaotiškas, jame nėra jokių aiškių taisyklių. Toks gyvenimas šeimoje vaikui nesuteikia saugumo jausmo.
- Šeimos izoliacija. Dėl patiriamo gėdos ir baimės jausmo vaikai praranda draugus, užsisiklėndžia savyje.
- Šeimos paslapties laikymas. Dėl nežinojimo kur kreiptis pagalbos šeimos slepia smurtą.
- Pasikartojantis smurtas vaikystėje suformuoja deformuotą asmenybę. Vaikai ima nepasitikėti savimi, kitais žmonėmis, jiems sunku siekti svajonių, atsiranda baimė dėl savo gyvenimo.

